

De gevolgen van de droogte in het afgelopen jaar zijn op veel plaatsen nog steeds waarneembaar. In sommige delen van het land kan het zelfs nog jaren duren voordat de grondwaterstand weer normaal is geworden. Volgens de modellen van een veranderend klimaat zullen droge jaren vaker gaan voorkomen. Er is dus volop werk om ons zo goed mogelijk tegen droogte te wapenen. Dat was precies het onderwerp tijdens het congres Bodembeheer en verdroging dat een week geleden in Wageningen plaats vond.

De congresgangers hoorden dat planten grote waterverspillers zijn. De bodem moet voor de aanvoer van al dit vocht zorgen. Dat is mogelijk doordat bodems vocht kunnen vasthouden en weer afstaan en doordat water via capillairen kan opstijgen vanuit het grondwater. De aanvoer van vocht geschiedt in verschillende bodems in verschillende mate. En dat verklaart het verschil in gevoeligheid tussen bodems voor droogte.

In wezen zit Nederland met zijn bodems wat dit betreft in een luxepositie, behalve als de aanvoer van zoet water onmogelijk is. Verdamping is een belangrijke post in de waterbalans. Die is stuurbaar, bijvoorbeeld door voor een bepaald type vegetatie te kiezen. Opmerkelijk is dat de verdamping nauwelijks wordt gemeten: Nederland beschikt over slechts twee langjarige meetpunten. Er zijn mogelijkheden om op basis van bestaand kaartmateriaal en bestaande modellen gedetailleerde informatie over de hoeveelheid water in de wortelzone te genereren. Deze informatie is nodig is om ons beschikbare water in tijden van schaarste goed te verdelen, zodat schade aan waterkeringen, gebouwen en gewassen zoveel als mogelijk wordt voorkomen.

Diverse sprekers pleitten voor een actief grondwaterpeilbeheer. Dat is mogelijk door peil gestuurde drainage waarbij het grondwater alleen in natte tijden wordt afgevoerd.

Tot slot hoorden wij dat de Omgevingsvisie bij uitstek de plek is om per gemeente verstandige dingen af te spreken over het waterbeheer. Ik wens de gemeenten hierbij veel wijsheid toe.